

**¹А.Ю.МАСІКЕВИЧ, ²Ю.Г.МАСІКЕВИЧ (УКРАЇНА, ЧЕРНІВЦІ)
 САНІТАРНО-ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ГІРСЬКИХ РІЧОК ЯК ОСНОВА ЕКОБЕ-
 ЗПЕКИ РЕГІОНУ**

¹*Чернівецький факультет НТУ «ХПІ»,*

²*ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»*

It was shown that human activities leads to destabilization of mountain ecosystems to which the natural phenomenon is the increased vulnerability and sensitivity to external changes. Over the past five years, a trend deteriorating sanitary environment quality indicators Bukovina Carpathians. Population health status Highlanders in many cases is a limiting factor for socio-economic development Bukovina Carpathians. Population health of residents of mountain regions and "health mountain ecosystems" are as interdependent and mutually the determining factors.

Екосистеми гірських регіонів характеризуються своєю специфікою та особливістю. Для них характерним є різка зміна кліматичних умов, вертикальна зональність ґрунтового покриву (орографічний фактор) та розсіченість рельєфу, розгалужена поверхнева гідрологічна сітка, високий індекс біотичного різноманіття. Ці, та інші характеристики зумовлюють нестабільність та уразливість гірських екосистем. На підтримку збалансованого розвитку гірських екосистем направлені положення Карпатської конвенції (Київ, 2003). Цілий ряд досліджень направлені на дослідження екологічної безпеки Карпатського регіону (Адаменко, 2003; Солодкий, 2010; Архипова, 2012; Масікевич, 2014 та ін.). Особливе роль як фактору дестабілізації належить діяльності людини. Як відомо стан навколишнього середовища є основою передумовою формування екологічної безпеки територій, а та в свою чергу детермінує рівень безпеки життєдіяльності людини та стан її здоров'я. Здоров'я людини розглядається також і, як свого роду, динамічна рівновага організму і навколишнього середовища тощо (Бердник, 2004; Бардов, 2006). В той же час, популяційне здоров'я населення окремих регіонів виступає важливим елементом їх сталого збалансованого розвитку, зокрема Карпатського регіону. Цьому питанню в останні роки присвячено чимало досліджень (Масікевич, Солодкий, 2011; Масікевич, Масікевич, 2014; Масікевич, Мислицький, Масікевич, 2015). Проведені нами дослідження показали, що значний вплив на стан популяційного здоров'я горян Буковини справляє санітарно-гігієнічний стан водотоків регіону. Впровадження сучасних технологій утилізації відходів циклу переробки деревини може мати значну еколого-економічну ефективність та служити основою підвищення екологічної безпеки гірського лісгосподарського регіону. Особливої уваги заслуговує вплив розміщення тваринницьких форм в безпосередній близькості до водотоків, що призводить до погіршення санітарно-гігієнічних показників води та ґрунту і є, по всій ймовірності, наслідком погіршення здоров'я жителів регіону. Сприяє цьому також відсутність очисних споруд на території Буковинських Карпат. За останні п'ять років намітилася тенденція погіршення санітарно-гігієнічних показників якості води річкового басейну Буковинських Карпат. Отримані нами результати свідчать про зростання величини показників БСК від витоків і до гирла р. Білий Черемош та р. Сірет з притоками. Вниз за течією має місце забруднення річкових вод змивами органічної природи з прибережної та водоохоронної зони, які розкладаються з використанням розчиненого у воді кисню. Зазначена тенденція істотно посилюється в період переходу від зимово-весняного до літнього сезону. Таким чином, популяційне здоров'я жителів передгірних та гірських територій Чернівецької області зумовлене комплексом факторів серед яких основними є гігієнічна якість навколишнього середовища та соціально-економічні показники розвитку регіону. Стан популяційного здоров'я горян в багатьох випадках є лімітуючим фактором соціально-економічного розвитку Буковинських Карпат. Виклики для екологічної безпеки Буковинських Карпат є серйозним застереженням для збалансованого розвитку регіону та водночас популяційного здоров'я жителів краю. Актуальним на часі є розроблення концепції екологічної безпеки для гірської частини Чернівецької області. Гігієнічна характеристика регіону може виступати індикатором сталого розвитку регіону, зокрема гармонійного розвитку відносин його соціальної та природної компонент. Популяційне здоров'я жителів гірських регіонів і «здоров'я гірських екосистем» виступають як взаємозалежні та взаємно детермінуючі фактори.